

CZASOPISMO PRAWNO-HISTORYCZNE

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

CZASOPISMO PRAWNO-HISTORYCZNE

TOM XLIV — ZESZYTY 1-2

za rok 1992

POZNAŃ 1993

Przedsiębiorstwo Wydawnicze Ars boni et aequi

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Ajnenkiel, Juliusz Bardach, Jan Baszkiewicz, Stanisław Grodziski, Hubert Izdebski, Bogdan Lesiński, Jan Malarczyk, Henryk Olszewski (redaktor), Kazimierz Orzechowski, Zygfryd Rymaszewski, Stanisław Salmonowicz, Janusz Sondel, Katarzyna Sójka-Zielińska, Wacław Uruszczak, Jan Wąsicki

Tłumaczył na język francuski: Hubert Izdebski

Adres redakcji:

ul. Św. Marcin 90. Collegium Iuridicum UAM, pok. 102, 61-809 P o z n a ń

Gz 108

Skład i druk: Drukarnia Poznańska Spółka z oo. Poznań, ul. Ziębicka 16

Printed in Poland

ISBN 83-900964-1-2

ISSN 0070-2471

ark. wyd. 28

nakład: 400 + 50

SPIS TREŚCI — TABLE DES MATIÈRES

Tom XLIV — Zeszyty 1 - 2

I. ROZPRAWY — ARTICLES

Ambroży B o g u c k i, O strukturze administracyjnej Polski XI i XII wieku	1
De la structure administrative de la Pologne aux XI ^e et XII ^e siècles.	24
Józef S p o r s, Ze studiów nad urządami w Polsce XI i XII w. (wojewoda, komornik, podkomorzy)	25
Des études sur les offices en Pologne du bas Moyen Âge	53
Henryk W i s n e r, Trzeci Statut i praktyka życia politycznego Wielkiego Księstwa Litewskiego w czasach Zygmunta III i Władysława IV	59
Le troisième Statut lituanien et la pratique de la vie politique du Grand Duché Lituanie sous Sigismond III et Vladislas IV	63
Jerzy M a l e c, Walka szlachty litewskiej o zachowanie III Statutu w drugiej połowie XVIII wieku	65
La lutte de la noblesse lituanienne pour la préservation du III ^e Statut lituanien dans la seconde moitié du XVIII ^e siècle	72
Wojciech K u l i s i e w i c z, Trzeci Statut Litewski w dobie porozbiorowej	73
Le III ^e Statut lituanien à l'époque des partages	89
Andrzej S y l w e s t r z a k, Najwyższa Izba Kontroli w Drugiej Rzeczypospolitej	91
La Chambre suprême du Contrôle sous la II ^e République polonaise (1919-1939)	105
Kazimierz O p a ł e k, Początki teorii prawa w Polsce Odrodzonej	107

II. PRACE DROBNE I MATERIAŁY — MISCELLES

Marcin K a m l e r, Recydywa w przestępczości kryminalnej w Polsce drugiej połowy XVI i pierwszej połowy XVII wieku	123
Jerzy W. M a r o Ń, Idea zwołania sejmu konnego w latach 1688 - 1689	133
Jarosław P o r a z i ń s k i, Rola limity sejmików w okresie wojny północnej 1702 - 1709	139

III. ARTYKUŁY RECENZYJNE — ARTICLES CRITIQUES

Józef M a t u s z e w s k i, Legniccy kumotrzy	151
Antoni G ą s i o r o w s k i, O inkorporacji ziemi wschowskiej do Polski	159
Józef M a t u s z e w s k i, Jerzy W y r o z u m s k i, O Sądzie Najwyższym Prawa Niemieckiego na Zamku Krakowskim. Dwugłos w związku z książką Ludwika Łysiaka	169
Stanisław S a l m o n o w i c z, Z dziejów struktur Polskiego Państwa Podziemnego (1939-1945)	179

VI

IV. RECENZJE I NOTY RECENZYJNE — *COMPTES RENDUS ET NOTES CRITIQUES*

Hans Hattenhauer, Europäische Rechtsgeschichte, 1992 (Henryk Olszewski)	189
Andrzej Nowakowski, Powszechna historia państwa w zarysie (Marek Mrówczyński)	191
Władysław Rozwadowski, Prawo rzymskie. Zarys wykładu wraz z wyborem źródeł, wyd. 2, 1992 (Władysław Bojarski)	195
Wahlen und Wählen im Mittelalter. Hrsg. von R. Schneider und H. Zimmermann, 1992 (Jerzy Strzelczyk)	196
Jan M. Piskorski, Kolonizacja wiejska Pomorza Zachodniego w XIII i w początkach XIV w. na tle procesów osadniczych w średniowiecznej Europie, 1990 (Jerzy Walachowicz)	201
Jan Jurkiewicz, Powinności włościan w dobrach prywatnych w Wielkim Księstwie Litewskim w XVI - XVII wieku, 1991 (Jacek Sobczak)	203
Wacław Uruszcza k, Korektura praw z 1532 r. Studium historycznoprawne, t. II, 1991 (Danuta Janicka)	205
Bogusław Dybaś, Sejm pacyfikacyjny w 1699 r., 1991 (Henryk Olszewski)	207
Alfons Bü rge, Das französische Privatrecht im 19. Jahrhundert. Zwischen Tradition und Pandektenwissenschaft. Liberalismus und Etatismus, 1991 (Katarzyna S ó j k a - Z i e l i ń s k a)	209
Alfred Du f o u r, Droits de l' homme. Droit naturel et l' histoire, 1991 (Maria Z m i e r c z a k)	211

Informationes. Biuletyn Papieskiego Instytutu Studiów Kościelnych, 5, 1991 (Henryk Olszewski)	213
Władysław Bojarski, Wojciech Dajczak, Andrzej Sokala, Przewodnik do ćwiczeń z prawa rzymskiego pod red. Władysława Bojarskiego, 1990 (Magdalena Krasoń)	213
L'uomo medievale. Praca zbiorowa pod red. J. Le Goff (Irena Malinowska -Kwiatkowska)	214
Rivista Internazionale di Diritto Comune, I, 1990 (Irena Malinowska-Kwiatkowska)	215
Gerard Delille, Famiglia e proprietà nel Regno di Napoli, XV - XIX secolo, 1988 (Irena Malinowska-Kwiatkowska)	216
Bernard Schnapper, Voies nouvelles en histoire du droit. La justice, la famille, la répression pénale XVI ^e - XX ^e siècles, 1991 (Stanisław Salmonowicz)	216
Les destinées du Jury criminel, sous la redaction de R. Martinage et J.-P. Royer, 1990 (Stanisław Salmonowicz)	217
I. M. Carbasse, Introduction historique au droit pénal, 1990 (Stanisław Salmonowicz)	217
La Révolution de la Justice. Pour la direction de P. Boucher, 1989 (Stanisław Salmonowicz)	218
Pierre Lascoumes, Pierette Poncela, Pierre Lenôël, A nom de l'ordre. Une histoire politique du code pénal, 1989 (Stanisław Salmonowicz)	219
Jacques-Guy - P e t i t, Ces peines obscures. La prison pénale en France 1780 - 1875, 1990 (Stanisław Salmonowicz)	219

V. IN MEMORIAM

Wojciech M. Bartel 1923 - 1992 (Stanisław Grodziski)	221
--	-----

VII

VI. KRONIKA - CHRONIQUE

Ogólnopolski Zjazd Katedr Historyczno-Prawnych w Łodzi (Tadeusz Szulc)	225
41 Sesja Commission Internationale pour l'histoire des Assemblées d'Etats et du Parlamentarisme w Warszawie (Wanda Sudnik)	227
42 Sesja Commission Internationale pour l'histoire des Assemblées d'Etats et du Parlamentarisme w Lizbonie (Janusz Justyński)	229
Roman Schnur doktorem honoris causa Uniwersytetu Warszawskiego (Henryk Olszewski)	229
Profesor Juliusz Bardach wyróżniony Medalem im. Oswalda Balzera (Henryk Olszewski)	230
Symposium: Stan badań nad dziejami polskiego parlamentaryzmu do 1914 r. w Warszawie (Wanda Sudnik)	230
Symposium Gruppo Interuniversitario per la Storia dell 'Europa Mediterranea w Messynie (Irena Malinowska-Kwiatkowska)	233
Kolokwium habilitacyjne dra Piotra Jurka (Jerzy W. Ochmański)	234
Obrona pracy doktorskiej (Krzysztof Amielńczyk)	235
IV Kurs Międzynarodowej Szkoły „Jus Commune” na temat: Doctrines of Civil and Canon Law in the Middle Ages (Marcin Kwiecień)	235

VII. BIBLIOGRAFIA — BIBLIOGRAPHIE

Materiały do polskiej bibliografii historycznoprawnej za rok 1990. Opracowali Marek Wąsowicz i Maria Zabłocka	237
---	-----

VIII

WSPÓŁPRACOWNICY TOMU XLIV

Krzysztof Amiełańczyk (Lublin)
Ambroży Bogucki (Bydgoszcz)
Władysław Bojarski (Toruń)
Antoni Gąsiorowski (Poznań)
Stanisław Grodziski (Kraków)
Hubert Izdebski (Warszawa)
Danuta Janicka (Toruń)
Janusz Justyński (Toruń)
Marcin Kamler (Warszawa)
Magdalena Krasoń (Katowice)
Wojciech Kulisiewicz (Warszawa)
Marcin Kwiecień (Kraków)
Jerzy Malec (Kraków)
Irena Malinowska-Kwiatkowska (Kraków)
Jerzy W. Maroń (Toruń)
Józef Matuszewski (Łódź)
Marek Mrówczyński (Toruń)
Jerzy W. Ochmański (Poznań)
Henryk Olszewski (Poznań)
Kazimierz Opalek (Kraków)
Jarosław Poraziński (Toruń)
Stanisław Salmonowicz (Toruń)
Jacek Sobczak (Poznań)
Katarzyna Sójka-Zielińska (Warszawa)
Józef Spors (Ślupsk)
Jerzy Strzelczyk (Poznań)
Wanda Sudnik (Warszawa)
Tadeusz Szulc (Łódź)
Jerzy Walachowicz (Poznań)
Marek Wąsowicz (Warszawa)
Henryk Wisner (Warszawa)
Jerzy Wyrozumski (Kraków)
Maria Zabłocka (Warszawa)
Maria Zmierczak (Poznań)